

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 686/2021-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], proti postupu a uzneseniu Krajského súdu v Trnave, č. k. 3 Ntc 6/2021 z 21. septembra 2021, postupu a uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 3 Ntc 6/2021 z 18. októbra 2021 a postupu a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Tost 55/2021 z 12. októbra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. októbra 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivý proces, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na slobodu podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru postupom a uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Ntc 6/2021 z 21. septembra 2021 (ďalej len „uznesenie krajského súdu č. 1“), postupom a uznesením krajského súdu č. k. 3 Ntc 6/2021 z 18. októbra 2021 (ďalej len „uznesenie krajského súdu č. 2“), ako aj postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 2 Tost 55/2021 z 12. októbra 2021 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“; ďalej spolu len „napadnuté uznesenia“). Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho základných práv, zrušil napadnuté uznesenia a prikázal krajskému súdu ihneď ho prepustiť z väzby. Súčasne navrhuje, aby ústavný súd vydal dočasné opatrenie, ktorým sa ukladá Národnej ústredni SIRENE, Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, Úradu medzinárodnej spolupráce Prezídia Policajného zboru a Národnej ústredni Interpol zdržať sa vykonávania úkonov smerujúcich k realizácii vydania sťažovateľa na výkon trestu odňatia slobody do Gréckej republiky až do vydania rozhodnutia ústavného súdu. Ďalej sťažovateľ žiada

ústavný súd, aby mu priznal primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 eur, ktoré mu majú porušovatelia základných práv vyplatiť spoločne a nerozdielne do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu ústavného súdu. Sťažovateľ tiež žiada o priznanie náhrady trov právneho zastúpenia vo výške 384,07 eur, ktorú sú porušovatelia základných práv povinní vyplatiť spoločne a nerozdielne na účet jeho právneho nástupcu do jedného mesiaca od právoplatnosti nálezu ústavného súdu.

2. Z ústavnej sťažnosti a napadnutých uznesení vyplýva nasledovný stav vecí:

3. Uznesením krajského súdu č. 1 bolo podľa § 22 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o európskom zatýkacom rozkaze“) rozhodnuté o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu, ktorý na sťažovateľa vydal Úrad verejného prokurátora pri odvolacom súde v Thessaloniki, Helénska republika. Avizovaným uznesením zároveň krajský súd podľa § 16 ods. 2 zákona o európskom zatýkacom rozkaze vzal sťažovateľa do vydávacej väzby a s poukazom na § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v spojení s § 1 ods. 2 zákona o európskom zatýkacom rozkaze nenahradil väzbu sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka.

4. Proti uzneseniu krajského súdu č. 1 podal sťažovateľ sťažnosť, ktorá bola uznesením najvyššieho súdu zamietnutá.

5. Uznesením krajského súdu č. 2 bolo podľa § 25 ods. 2 písm. a) zákona o európskom zatýkacom rozkaze rozhodnuté o predĺžení vydávacej väzby sťažovateľa do 1. novembra 2021.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Proti napadnutým uzneseniam podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, v ktorej sa domáha vyslovenia porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

7. Ako vyplýva z obsahu ústavnej sťažnosti, porušenie základných práv namieta sťažovateľ prioritne v súvislosti s nedoručením uznesenia najvyššieho súdu. Sťažovateľ argumentuje, že do dňa spísania ústavnej sťažnosti nebolo jemu ani jeho obhajcovi doručené uznesenie najvyššieho súdu. Sťažovateľ uvádza, že o obsahu uznesenia najvyššieho súdu nadobudol vedomosť až z uznesenia krajského súdu č. 2.

8. V ďalšej sťažnostnej argumentácii sťažovateľ poukazuje na deficit odôvodnení napadnutých uznesení, pokiaľ ide o dôvody vydávacej väzby a predlžovanie lehoty vydávacej väzby. Z ústavnej sťažnosti vyplýva: „*Napádané rozhodnutia – uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní č. k. 2 Tost 55/2021 (doteraz nedoručené) a uznesenie Krajského súdu Trnava v konaní č. k. 3Ntc 6/2021 z 21.9.2021, ale najmä uznesenie Krajského súdu Trnava č. k. 3 Ntc 6/2021 z 18.10.2021, vôbec nezdôvodňujú, prečo trvajú u sťažovateľa väzobné dôvody, pričom pri uznesení Najvyššieho súdu SR je toto konštatovanie podopreté aj tým, že sťažovateľ doteraz nepozná obsah tohto uznesenia. Z tohto dôvodu nie je odôvodnené ani predlžovanie lehoty na vydanie u sťažovateľa.*“

9. V návrhu na vydanie dočasného opatrenia sťažovateľ argumentuje: „Vzhľadom k tomu, že reálne hrozí vydanie sťažovateľa do Gréckej republiky, sťažovateľ žiada ústavný súd o vydanie dočasného opatrenia, ktorým by uložil označeným orgánom verejnej moci zdržať sa vykonávania úkonov smerujúcich k realizácii jeho vydania na výkon trestu odňatia slobody do Gréckej republiky až do vydania rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej.“ Sťažovateľ je názoru, že vydaním do Helénskej republiky mu môže vzniknúť neopakovateľná ujma a aj prípadný procesný úspech v konaní pred ústavným súdom ostane po jeho vydaní bez praktického významu.

10. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením v konaní č. k. 2 Tost 55/2021 a Krajský súd Trnava uznesením v konaní č. k. 3Ntc 6/2021 z 21.9.2021 a Krajský súd Trnava uznesením v konaní č. k. 3 Ntc 6/2021 z 18.10.2021 svojím konaním a postupom porušili základné práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivý proces a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj právo na slobodu zaručené v čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Tost 55/2021 a uznesenie Krajského súdu Trnava č. k. 3Ntc 6/2021 z 21.9.2021 a uznesenie Krajského súdu Trnava č. k. 3 Ntc 6/2021 z 18.10.2021 sa zrušujú a Krajskému súdu v Trnave sa prikazuje, aby [REDAKOVANÉ] prepustil bezodkladne z väzby na slobodu.

3. Ústavný súd vydáva dočasné opatrenie, ktorým sa ukladá Národnej ústredni SIRENE, Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, Úradu medzinárodnej spolupráce Prezídia Policajného zboru a Národnej ústredne Interpol zdržať sa vykonávania úkonov smerujúcich k realizácii vydania sťažovateľa na výkon trestu odňatia slobody do Gréckej republiky až do vydania rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej.

4. Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 1 000 Eur, ktoré sú porušovatelia povinní spoločne a nerozdielne vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia v sume 384,07 Eur, ktorú sú porušovatelia povinní vyplatiť spoločne a nerozdielne na účet Advokátskej kancelárie [REDAKOVANÉ], do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podľa sťažnostného návrhu je podstatou ústavnej sťažnosti porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

12. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti

(§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

13. Ústavný súd zistil, že ústavnú sťažnosť treba vo vzťahu k označeným ustanoveniam ústavy a dohovoru odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením:

14. K námietke porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením ústavný súd prioritne poukazuje na rozhodovaciu činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). ESLP jednoznačne vymedzil záver, že záruky normatívne objektivizované v čl. 6 dohovoru sa v „trestných“ veciach týkajú len konaní, v ktorých sa rozhoduje o „oprávnenosti“ obvinenia („*bien-fondé*“), a nevzťahujú sa na mnohé konania súvisiace s trestným stíhaním, ktorých predmetom nie je rozhodovanie o oprávnenosti obvinenia, t. j. rozhodovanie o vine a treste. Vychádzajúc z uvedeného, režimu čl. 6 dohovoru nepodlieha (okrem iného) rozhodovanie o väzbe (Neumeister c. Rakúsko z 26. 6. 1968 a Matznetter c. Rakúsko z 10. 11. 1969). Procesné garancie pri súdnej kontrole väzby poskytuje čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (m. m. pozri napr. I. ÚS 103/2010, III. ÚS 195/2010, I. ÚS 696/2013, III. ÚS 202/2015, III. ÚS 277/2016, III. ÚS 622/2016, III. ÚS 799/2016, III. ÚS 714/2017, III. ÚS 118/2018, II. ÚS 48/2021, II. ÚS 123/2021, III. ÚS 194/2021, III. ÚS 581/2021).

15. Obdobne na to poukazuje judikatúra ústavného súdu, podľa ktorej konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení samotnom (konaniami vo veci samej týkajúcimi sa viny obvinenej osoby) a ani konaniami o právach alebo záväzkoch občianskoprávneho charakteru, na ktoré sa vzťahuje čl. 6 ods. 1 dohovoru. V rámci konania o väzbe preto nemôže dôjsť k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 dohovoru (m. m. pozri napr. I. ÚS 200/06, III. ÚS 277/07, III. ÚS 622/2016, III. ÚS 799/2016, III. ÚS 714/2017, II. ÚS 123/2021, III. ÚS 194/2021, III. ÚS 581/2021).

III.3. K nedoručeniu uznesenia najvyššieho súdu:

16. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietaný nedostatok doručenia uznesenia najvyššieho súdu, ústavný súd poznamenáva, že Trestný poriadok ani zákon o európskom zatýkacom rozkaze explicitne neustanovuje lehotu, v ktorej má byť doručené písomné vyhotovenie rozhodnutia vydaného v trestnom konaní (m. m. pozri napr. II. ÚS 246/07).

17. Ústavný súd overoval doručenie uznesenia najvyššieho súdu na najvyššom súde a krajskom súde a zistil, že predmetné rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené 27. októbra 2021 prostredníctvom faxu do Ústavu na výkon väzby a ústavu na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov. O tom svedčí sťažovateľom podpísaná doručka.

18. Ústavný súd podotýka, že uznesenie najvyššieho súdu bolo vydané 12. októbra 2021. V nadväznosti na uvedené je ústavný súd toho názoru, že doručenie rozhodnutia sťažovateľovi v časovom horizonte pätnástich dní nemožno s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti hodnotiť z materiálneho hľadiska ako taký prietrah v konaní, ktorý by mal ústavnoprávnu relevanciu.

III.4. K dôvodom a predĺžovaniu lehoty vydávacej väzby:

19. Ďalšia sťažnostná námietka sa upína na nedostatok odôvodnenia napadnutých uznesení vo vzťahu k dôvodom a predĺžovaniu lehoty vydávacej väzby sťažovateľa.

20. Pokiaľ ide o povahu vydávacej väzby, ústavný súd upriamuje pozornosť na uznesenie najvyššieho súdu č. k. 2 Tost 34/2010 zo 6. decembra 2010, ktoré bolo predmetom ústavného súdneho prieskumu v uznesení ústavného súdu č. k. I. ÚS 225/2013-17 zo 17. apríla 2013. Najvyšší súd sa k charakteru vydávacej väzby vyjadril takto: „*Inštitút vydávacej väzby v konaní o európskom zatýkacom rozkaze (§ 16 zákona o EZR) má iný charakter než väzba v rozsahu jej úpravy v štvrtej hlave prvej časti Trestného poriadku. To platí aj o dôvodoch tejto väzby. Je síce tiež prostriedkom na zabezpečenie účasti osoby obvineného v konaní (v tomto prípade vydávacom), jej dôvody však nie sú vymedzené tak striktne ako v ustanovení § 71 Tr. por. Nie je teda potrebné na základe doteraz zistených konkrétnych skutočností konštatovať obavu z úteku, ovplyvňovania dokazovania alebo ďalšieho páchania trestnej činnosti v zmysle § 71 ods. 1 písm. a/, b/ alebo c/ Tr. por. Taktiež súd nepreskúmava dôvodnosť podozrenia zo spáchania skutku, pre ktorý je osoba vyžiadaná a správnosť právnej kvalifikácie tohto činu z hľadiska práva štátu pôvodu (z hľadiska právneho poriadku Slovenskej republiky naposledy uvedenú otázku skúma až pri rozhodovaní o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu podľa § 22 ods. 3 až 5, a to v súvislostiach použitia § 23 zákona o EZR)*“ (m. m. pozri I. ÚS 686/2016).

21. Obdobné závery vyplývajú aj z odbornej literatúry. Podľa doktrínálnych názorov je vydávacia väzba v zmysle § 16 ods. 2 zákona o európskom zatýkacom rozkaze obligatórnou väzbou. O tejto väzbe súd rozhoduje aj bez potreby skúmania materiálnych dôvodov väzby. Rozhodnutie o vzatí vyžiadanej osoby do vydávacej väzby podľa § 16 ods. 2 je nevyhnutným rozhodovaním, ktoré sa vykonáva bez možnosti skúmania existencie dôvodov väzby. Ide o rozhodnutie procesno-technického charakteru, ktorého jediným účelom je zabezpečenie „hladkého“ odovzdania vyžiadanej osoby orgánom cudzieho štátu (porovnaj Klimek, L. Zákon o európskom zatýkacom rozkaze. Komentár. Bratislava : Wolters Kluwer, 2019, s. 456).

22. Vzhľadom na uvedené je ústavný súd toho názoru, že ak všeobecný súd rozhodne o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu, je nevyhnutné vziať dotknutú osobu s poukazom na § 16 ods. 2 zákona o európskom zatýkacom rozkaze do vydávacej väzby.

23. Pokiaľ ide o trvanie vydávacej väzby, ústavný súd uvádza, že v právnej veci sťažovateľa Národná ústredňa SIRENE oznámila 18. októbra 2021 krajskému súdu, že odovzdanie sťažovateľa, ktoré malo byť realizované 20. októbra 2021 o 13.25 h na hraničnom priechode Jarovce-Kittsee, bolo zrušené pre zamietnutie udelenia povolenia na prevoz osoby rakúskymi orgánmi. Ústavný súd vzhľadom na uvedené zastáva názor, že existencia zákonného dôvodu na predĺženie lehoty vydávacej väzby podľa § 25 ods. 2 písm. a) zákona o európskom zatýkacom rozkaze je v konkrétnej veci zjavná. Je zrejmé, že v dôsledku postupu rakúskych orgánov nastali okolnosti, pre ktoré vykonanie európskeho zatýkacieho rozkazu nebolo možné realizovať a ktoré nemohol ovplyvniť štát pôvodu ani Slovenská republika (*vis maior*). S poukazom na to je možné uznesenie krajského súdu č. 2 považovať v plnej miere za ústavno-konformné.

24. K sťažovateľovej námietke o nedostatku odôvodnenia napadnutých uznesení ústavný súd dodáva, že rozhodnutia adekvátnym a zreteľným spôsobom zdôvodňujú vzatie sťažovateľa do vydávacej väzby, ako aj nevyhnutnosť predĺženia tejto väzby. Odôvodnenia predmetných rozhodnutí sú podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľné, pretože z nich vyplýva, že všeobecné súdy konali v medziach svojej právomoci v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o európskom zatýkacom rozkaze a Trestného poriadku, ich úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Právne závery všeobecných súdov, opierajúce sa o aplikáciu relevantnej právnej úpravy, korešpondujú so skutkovým stavom. Preto ústavný súd nemá žiadny dôvod na to, aby zasahoval do záverov všeobecných súdov.

25. Ústavný súd v závere uvádza, že pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti dospel k zisteniu, že sťažovateľom napadnuté uznesenia nesignalizujú možnosť porušenia základných práv sťažovateľa uvedených v záhlaví tejto ústavnej sťažnosti. Z toho vyplýva, že dôvodnosť ústavnej sťažnosti nie je potrebné preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie. Podanú ústavnú sťažnosť preto ústavný odmietol v jej celosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

26. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nerozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľa, ktoré sú viazané na vyhovenie ústavnej sťažnosti. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd nerozhodoval ani o navrhovanom dočasnom opatrení (m. m. pozri napr. I. ÚS 272/09, I. ÚS 50/2010, I. ÚS 107/2010, I. ÚS 218/2010, I. ÚS 227/2010, III. ÚS 250/03, III. ÚS 287/2011, III. ÚS 33/2018, III. ÚS 393/2018, III. ÚS 334/2020, IV. ÚS 425/2021).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. decembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu